

Ikt. sz.: NEB/57-3/2017.

NEB-23/2017. sz. ülés
(NEB-84/2014-2018. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Magyarországi nemzetiségek bizottságának**
2017. november 21-én, kedden, 14 óra 34 perckor
az Országgyűlés Irodaháza V. emelet 562. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető</i>	6
<i>A határozatképesség megállapítása</i>	6
<i>A napirend elfogadása</i>	6
<i>A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/18316. szám) (Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján) (Vitához kapcsolódó bizottság)</i>	6
<i>Balog Zoltán emberi erőforrások minisztere éves meghallgatása (Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)</i>	8
<i>Balog Zoltán tájékoztatója</i>	8
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	11
<i>Balog Zoltán válaszai</i>	19
<i>Egyebek</i>	25
<i>Az ülés berekesztése</i>	26

Napirendi javaslat

1. A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/18316. szám)
(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)
(Vitához kapcsolódó bizottság)
2. Balog Zoltán emberi erőforrások minisztere éves meghallgatása
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)
3. Egyebek

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Fuzik János** szlovák nemzetiségi szószóló, a bizottság elnöke

Farkas Félix roma nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke
 Alexov Lyubomir szerb nemzetiségi szószóló
 Dr. Csúcs Lászlóné lengyel nemzetiségi szószóló
 Giricz Vera ruszin nemzetiségi szószóló
 Hartyányi Jaroslava ukrán nemzetiségi szószóló
 Hepp Mihály horvát nemzetiségi szószóló
 Koranisz Laokratiz görög nemzetiségi szószóló
 Ritter Imre német nemzetiségi szószóló
 Dr. Turgyán Tamás örmény nemzetiségi szószóló
 Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló

Helyettesítési megbízást adott:

Kissné Köles Erika szlovén nemzetiségi szószóló Alexov Lyubomir szerb nemzetiségi szószólónak
 Kreszta Traján román nemzetiségi szószóló Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószólónak

A bizottság titkársága részéről

Schweighoffer Anita munkatárs

Meghívottak

Balog Zoltán emberi erőforrások minisztere
 Dr. Rétvári Bence államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma)
 Soltész Miklós államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma)
 Dr. Fülöp Attila helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma)
 Dr. Maruzsa Zoltán helyettes államtitkár (Emberi Erőforrások Minisztériuma)
 Dr. Pongrácz Attila főosztályvezető (Igazságügyi Minisztérium Büntető Eljárásjogi Főosztálya)
 Dr. Sipos Beáta Laura jogi főreferens (Alapvető Jogok Biztosának Hivatala)
 Balogh János elnök (Országos Roma Önkormányzat)
 Cserhádi Tiborné dr. hivatalvezető (Országos Roma Önkormányzat)
 Kukumzisz György elnök (Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata)
 Dr. Topuzidisz Dimitrisz szóvivő (Magyarországi Görögök Országos Önkormányzata)
 Sianos Tamás (Görög Szószólói Iroda)

Szutor Lászlóné elnök (Szerb Országos Önkormányzat)

(Az ülés kezdetének időpontja: 14 óra 34 perc)

Elnöki bevezető

FUZIK JÁNOS szlovák nemzetiségi szószóló, a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Az Országgyűlés Magyarországi nemzetiségek bizottsága következő ülését megnyitom. Köszöntöm a bizottság jelenlévő tagjait, szószólótársaimat, munkatársaikat, a bizottság titkárságának és az Országgyűlés Hivatalának munkatársait, kedves vendégeinket, köztük dr. Pongrácz Attila főosztályvezető urat, az Igazságügyi Minisztérium Büntető Eljárásjogi Főosztályának vezetőjét. Köszöntöm a jelenlévő országos roma, ruszin, szerb és horvát önkormányzatok elnökeit és munkatársaikat. Köszöntöm az Alapvető Jogok Biztosa Hivatalának jogi főreferensét, dr. Sipos Beáta Laura asszonyt és minden megjelent érdeklődőt a média részéről is.

A határozatképeség megállapítása

A jelenléti ív alapján megállapítom, hogy bizottsági ülésünk határozatképes: 10 fő bizottsági tag van jelen. *(Zaj.)* Kérem szépen, hogy ha lehetséges, akkor figyeljenek a bizottság tisztelt tagjai, róluk van szó. Tehát 10 bizottsági tag van jelen a 13 tagból. Helyettesítési megbízások születtek az alábbiak szerint: Kissné Köles Erika szlovén nemzetiségi szószóló helyettesítéssel bízta meg Alexov Lyubomir szerb nemzetiségi szószólótársunkat, Kreszta Traján román nemzetiségi szószóló helyettesítéssel bízta meg Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószólótársunkat. Megállapítom, hogy 12 szavazattal kezdjük meg a munkát.

Megállapítom továbbá, hogy az ügyrendünkben meghatározott határidőig *(Megszólal egy mobiltelefon.)* - kérem szépen, kapcsoljuk ki ezt a mobiltelefont -, ma reggel 8 óráig egyik szószóló sem kívánt napirend-kiegészítési javaslattal élni.

A napirend elfogadása

A napirendi javaslatot a bizottsági ülés meghívójához csatoltuk. Kérem, szavazzunk a napirendi javaslatról! Aki egyetért vele, elfogadja, szavazzon kézfeltartással, kezek feltartásával! *(Szavazás.)* 12 igen szavazat. Ellenszavazat nem volt. Tartózkodás nem volt. Köszönöm szépen. A napirendi javaslatot jóváhagytuk.

A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslat (T/18316. szám)

(Részletes vita a HHSZ 44-45. §-a alapján)

(Vítához kapcsolódó bizottság)

Rátérünk első napirendi pontunkra. A büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény hatálybalépésével összefüggő egyes törvények módosításáról szóló T/18316. számú törvényjavaslat részletes vitáját kell lefolytatnunk a törvényjavaslat egésze, tehát az 1-578. § tekintetében. Ismételen köszöntöm dr. Pongrácz Attila főosztályvezető urat az Igazságügyi Minisztérium Büntető Eljárásjogi Főosztályának vezetőjét, aki az előterjesztő képviselőjében vesz részt ülésünkön.

Javaslom a bizottság tagjainak, hogy a részletes vitát két szakaszban folytassuk le. Van-e ez ellen valakinek kifogása, más javaslata? *(Nincs jelentkező.)* Más javaslatot nem látok, tehát akkor rátérünk a részletes vita első szakaszára, amelyben meg kell állapítanunk, hogy a törvényjavaslat megfelel-e a házszabályi rendelkezések 44. § (1) bekezdésének.

Kérdezem az előterjesztő kormány jelenlévő képviselőjét, hogy mi az álláspontjuk ebben a kérdésben.

DR. PONGRÁCZ ATTILA főosztályvezető (Igazságügyi Minisztérium):
Üdvözlök mindenkit. Álláspontunk szerint megfelel.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy van-e valakinek más észrevétele ezzel kapcsolatban. *(Nincs jelentkező.)* Úgy látom, nincsen.

Szavazzunk! Aki egyetért azzal, hogy a törvényjavaslat megfelel a házszabályi rendelkezések 44. § (1) bekezdésében foglaltaknak, szavazzon kézfeltartással! *(Szavazás.)* 12 igen szavazat. Ellenszavazat nem volt. Tartózkodás nem volt. Egyhangúlag megállapította a bizottság, hogy a törvényjavaslat megfelel a házszabályi rendelkezések 44. § (1) bekezdésében foglaltaknak. Ezzel a részletes vita első szakaszát lezárom.

Áttérünk a második szakaszra, amelyben állást foglalhatunk a képviselő által benyújtott módosító indítványokról, illetve dönthetünk saját módosító szándék benyújtásáról. Tájékoztatom a tisztelt bizottságot, hogy a törvényjavaslathoz két darab képviselői módosító indítvány érkezett.

Kérdezem a bizottság tagjait, hogy kívánnak-e állást foglalni a módosító javaslatokról, a két darab módosító javaslatról. *(Nincs jelentkező.)* Úgy látom, nem.

Ez esetben lehetőség van saját módosítási szándék benyújtására. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy van-e valakinek erre vonatkozó javaslata. *(Nincs jelentkező.)* Úgy látom, nincsen. Megállapítom, hogy a bizottság nem foglalt állást képviselői módosító javaslatról. A bizottság további módosító szándékot sem fogalmazott meg, ezért a bizottság részletes vitát lezáró módosító javaslatot nem nyújt be.

Javaslom, hogy ezután zárjuk le a részletes vita második szakaszát, ezzel együtt az egész részletes vitát. Kérdezem a bizottság tagjait, hogy ki az, aki egyetért ezzel a javaslattal. Aki igen, szavazzon kézfeltartással! *(Szavazás.)* 12 igen szavazat. Ellenszavazat nem volt. Tartózkodás nem volt. Megállapítom, hogy a bizottság egyhangúlag a részletes vita lezárása mellett döntött.

Javaslom, hogy a részletes vitáról szóló jelentést fogadjuk el. Ennek megfelelően kérdezem a bizottságot, hogy elfogadja-e a részletes vitáról szóló jelentést, valamint felhatalmazza-e a bizottság elnökét arra, hogy gondoskodjon a bizottság döntéseit összefoglaló jelentés benyújtásáról. Aki ezzel a javaslattal egyetért *(Megszólal egy mobiltelefon.)* - a mobiltelefon lehalkítása, kikapcsolása után -, kérem, szavazzon kézfeltartással! *(Szavazás.)* 12 igen szavazat. Köszönöm szépen. Ellenszavazat nem volt. Tartózkodás nem volt.

A bizottsági vélemény előadójának megválasztása következik. A bizottsági vélemény előadójának javaslom Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószóló kollégánkat, aki már az általános vita során is képviselte a bizottsági véleményt. Kérdezem szószólótársunkat, vállalja-e a feladatot.

VARGA SZIMEON bolgár nemzetiségi szószóló: Igen, vállalom.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Van-e más javaslat a bizottság tagjai részéről? *(Nincs jelentkező.)* Más javaslatot nem látok.

Aki elfogadja Varga Szimeon bolgár nemzetiségi szószólót a bizottsági vélemény előadójának, szavazzon kézfeltartással! *(Szavazás.)* 12 igen szavazat. Ellenszavazat nem volt. Tartózkodás nem volt. Egyhangúlag jóváhagytuk Varga Szimeon szószólótársunkat a bizottsági vélemény előadójává, aki a bizottsági

jelentések és az összegző módosító javaslat vitájában szólalhat majd fel az Országgyűlés plenáris ülésén 5 percben. Köszönöm szépen.

Ezzel az első napirendi pontot lezárom. Köszönöm főosztályvezető úrnak, hogy részt vett az előterjesztő képviselőtében a bizottsági ülésünkön. További eredményes munkát kívánok! Viszontlátásra!

Tisztelt Bizottság! Az első napirendi pont után a második napirendi pontunk következik, Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere éves meghallgatása az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján. Miniszter úr ma több kötelező meghallgatáson vesz részt több bizottság meghallgatásán. Reményeink szerint nem nagy késéssel 15 órára érkeznek. Ez volt az időpont-egyeztetés eredménye, és azt ígérte a stábjára, hogy részt tud venni munkánkban. Amíg megérkezik, szünetet rendelék el.

(Szünet: 14.44 - 15.02)

Balog Zoltán emberi erőforrások minisztere éves meghallgatása (Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)

ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Folytatjuk az Országgyűlés Magyarországi nemzetiségek bizottsága ülését a második napirendi pont megtárgyalásával. A második napirendi pontunk Balog Zoltán emberi erőforrások minisztere éves meghallgatása az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján. Megállapítom, hogy időközben kiegészült bizottságunk, Ritter Imre német nemzetiségi szószóló is megérkezett, tehát 11 jelenlévő bizottsági tag van jelen, és 13 szavazattal folytatjuk a munkát.

Köszöntöm tehát körünkben Balog Zoltán miniszter urat, az emberi erőforrások miniszterét, Rétvári Bence urat, a tárca parlamenti államtitkárát, Soltész Miklós egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős államtitkár urat, Fülöp Attilát, az egyházi, nemzetiségi és civil társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár urat, dr. Maruzsa Zoltán köznevelésért felelős helyettes államtitkár urat és munkatársaikat.

Nos, a meghallgatás lebonyolításához azt javaslom, hogy hallgassuk meg 15-20 percben miniszter úr tájékoztatóját, akinek korábban megküldtük bizottságunk tagjainak a kérdéseit is. Mint értesültem, a miniszter úr a mai napon most már a negyedik meghallgatását abszolválja, ezért kéri, hogy körülbelül egy órát tud körünkben tölteni. A tájékoztató után egy körben kérdeznek a bizottság tagjai, aztán meghallgatjuk a választ, és második körös kérdésfeltevésre már nem lenne mód.

Ha egyetértenek ezzel a bizottság tagjai, akkor kérem szépen egyetértő bölintásukat. *(A bizottsági tagok egyetértőleg bölintanak.)* Köszönöm szépen.

Köszöntjük körünkben miniszter urat. Átadom a szót Balog Zoltán miniszter úrnak.

Balog Zoltán tájékoztatója

BALOG ZOLTÁN emberi erőforrások minisztere: Köszönöm szépen, és köszönöm szépen az érdeklődést is, így legalább egy évben egyszer találkozunk. Vannak, akikkel vannak közös akcióink, és találkozunk gyakrabban rendezvényeken is, általában örömteli alkalmakkor találkozunk, ami egy jó dolog. Nem tudom, tudják-e képviselő hölgyek és urak, hogy nálunk, a minisztériumban a történelmi jelző használata tilos. Tehát én azt szoktam mondani, hogy a tevékenységünkről ne mondjuk azt, hogy történelmi jelentőségű, bármire, amit mi csináltunk, mert majd

azt a történelem eldönti. De ha van olyan ügy, amire a történelmi jelzőt már most ki lehet osztani, akkor az a nemzetiségi szószólók intézménye, amely mégiscsak ennek a ciklusnak a legjelentősebb eredménye. Én nem biztos, hogy történelmi személyiség leszek, de hogy önök biztosan azok lesznek a saját nemzetiségük körében, az nem kérdés. Vannak néhányan, akikkel ott üldögéltünk annak idején, ne felejtsük, Szili Katalinnál, az Országgyűlés elnökénél, aki nagyon támogatta, hogy legyen egy ilyen intézmény. A 2010 előtti kormányokkal ezt nem sikerült megvalósítani, aztán a kétharmad részben erkölcsileg kötelezett is bennünket arra, hogy megoldjuk ezt a dolgot. Megoldottuk úgy, ahogy tudtuk. Vannak ebben még plusz lehetőségek is, azt hiszem.

De azt kell mondanom, nem is tudom, hogy ezt most bíráltnak vagy dicséretnek szánjam, a bizottság a lobbijével kiválóan élt. Ha megnézem a költségvetési keretek növekedését, akkor minden elismerésem a bizottság munkájáért. Ugye azért tudják, hogy ennek az egyik legfontosabb feltétele az volt, hogy egységesen léptek fel? Tudjuk, hogy vannak kisebb nemzetiségek, vannak nagyobb csoportok, vannak, akiknek vannak speciális problémáik, például a romák egy ilyen csoport, vannak, akik kulturálisan másképpen beágyazottak, mint a másik, ezért egységesen fellépni ezzel együtt az Országgyűlésben, szerintem az egy komoly érték. Ebből esetleg a nem nemzetiségi szószólók is tanulhatnak, hogy bizony léteznek olyan ügyek, amelyek pártok fölött vannak, és ha azokat az ügyeket együtt támogatjuk, akkor több eredményt érünk el, mint ahogy egyébként elérnénk. Mindenképpen ezt a pedagógiai tevékenységet is köszönöm a bizottságnak.

Ha megnézzük, egy évesek a beszámolók, de talán érdemes négy évre visszatekinteni, mert hiszen ez az utolsó beszámolómban ebben a kormányzati ciklusban, aztán hogy lesz-e még egy, azt nem tudjuk és azt sem, hogy kikkel találkozunk itt majd, ki találkozik kikkel 2018-ban, ezt még nem tudhatjuk 2017 őszén.

De én most itt vagyok, és szeretnék néhány olyan számot elmondani, amire - úgy gondolom - mindannyian büszkéek lehetünk. A nemzetiségi köznevelési intézmények száma a 2010. évi 12-ről 82-re bővült, ez hétszeres növekedés. A nemzetiségi óvodában, általános iskolában, középiskolában tanulók száma pedig a 3 ezer főről 14 ezerre bővült, ez négy és félszeres növekedés. Akik nemzetiségi oktatásban részesülnek valamilyen olyan intézményben, amely nem önkormányzati fenntartású, tehát nemzetiségi önkormányzati fenntartású, hanem állami fenntartású, de folyik nemzetiségi oktatás, ilyen intézmény Magyarországon majdnem ezer van, 973, amely nemzetiségi oktatással is foglalkozik. Így önök 115 ezer gyereket érnek el az óvodában és az általános iskolában, 115 ezret. Ez 8 százalékos körüli elérési arány. Ez egy óriási dolog. Ehhez csak gratulálni tudok. Egyébként a kulturális intézmények száma is növekedett 32-ről 40-re. A támogatási összegek ismertek önök előtt, 3,5 milliárd forintról 2010 óta 10 milliárd forint fölé emelkedik a 2018-as költségvetésben. Jövőre ezt az összeget ismerjük. A nemzetiségi pótléknak még most a törvényi szabályozását meg kell csinálnunk. Már folyik az egyeztetés, de a 2018-as költségvetésben benne van a 10-ről 15 százalékra való emelés. Jelenthetem, ez nem mindenkire igaz, majd jelentkezik, akire még nem igaz, de azt ígértem tavaly, hogy lejár az az ideiglenes időszak, amikor csak egy évre kötjük meg a köznevelési szerződéseket. Úgy tudom, vannak, akikkel már megkötöttük 3 évre, talán valakivel még 5 évre is, és a többiekénél is az ígéretet igyekszem tartani, tehát ahol még nem kötöttük meg előre évekre. Az új intézményeknél más a helyzet, amelyek most nyíltak, csak hogy világos legyen. Azoknál az intézményeknél, amelyek már működnek legalább 3 éve, tehát ebben a ciklusban, azoknál fogjuk több évre megkötni és azoknál, amelyek tavaly nyíltak vagy idén nyílnak, még kell egy próbaidőszak, hiszen megbeszéltük, hogy látni szeretnénk a működés hatékonyságát és egyáltalán a

tartósságát és azon múlik, hogy tudjuk-e majd a továbbiakban hosszú távon elrendezni az ügyeinket.

Egy külön téma, ami számunkra nagyon fontos, de bízom benne, hogy az önök számára is, amiről beszélünk minden évben, de szeretnék ebben az évben is szót ejteni erről, az önök pozitív szerepe a szomszédsági kapcsolatokban. Ez lehet egyébként negatív szerep is, ha úgy érzi egy magyarországi nemzetiség, hogy ő valamifajta határon kívüli szomszéd országbeli pártpolitikának vagy akár ne adj' isten, kormánypolitikának a szócsöve akar itt lenni, az egy rossz felállás. Nagyon büszke vagyok arra, hogy önök ilyen irányban nem mozdultak el. Sokáig gondolkoztam, hogy egyáltalán Jaroslava asszonyt meg merjem-e dicsérni itt, a nyilvánosság előtt, mert a végén még baja lesz ebből Ukrajnában, de azt kell mondanom, én jártam ott, Kijevben, nem volt egy egyszerű tárgyalás. Ezt az elvszerű erkölcsi alapú kiállást nagyra értékeljük, merthogy egyrészt ez nem egy egyszerű dolog, másrészt megerősít bennünket abban, hogy nem valamilyen illegitim dolgot végzünk, nem valami olyan dologban szólalunk fel, amiben ne lenne igazunk, hanem ez egy olyan ügy, ami a jószomszédi kapcsolatok miatt nagyon fontos. Az ön kiállása is hozzájárul ahhoz, hogy mi természetesen semmilyen támogatást - ami jár, az amúgy is jár, azt mi mindig odaadjuk, ellentétben néhány más országgal -, ami nem járna ugyan, de megállapodtunk, semmi ilyet nem fogunk csökkenteni, sőt ha szükség van rá, növelni fogjuk, mert szerintem ez így korrekt.

Elmondhatom ezt a horvát ügyekben és a nagyon pozitív hozzáállást, és nagyon bízom benne, hogy jövő tavasszal még miniszter leszek, amikor megnyitjuk a horvát színházat. Ez mégiscsak az egyetlen horvát nyelvű színház Horvátországon kívül. Szerintem ez okot adhat büszkeségre. Két kiváló miniszter asszony van, akikkel Varasdon találkoztam a barokk fesztivál keretében, mind az oktatási miniszter asszonnyal, akivel Kínában találkoztam először - ilyen is van. Pekingbe minden évben meghívnak 16 közép-európai országot, a volt kommunista országokat, kivéve Oroszországot. A kínaiak a Baltikumtól Dél-Balkánig minden országot meghívnak Bulgáriával, Macedóniával bezárólag. Minden évben a kulturális miniszterek vagy itt találkoznak, vagy ott. Pekingben az összes szomszéd országbeli kulturális miniszterrel találkoztam. Ugyanez megvan az egészségügyben, ami Budapesten volt, és a legvégén bemutattak egy csodálatos egyetemet, amit egy év alatt építettek négyezer diáknak, egy zeneművészeti egyetemet. Van kisebbségi vonatkozása a dolognak, azért mondom el. Bemutattak, ott volt opera, klasszikus, minden, és a végén egy jazz zenekar volt. Mind a 16 országból voltak - tehát szlovén, román, szerb, horvát, macedón, észt, litván, magyar - a jazz zenekarban, csak kínai nem volt. Miért? A kínai volt a karmester. *(Derültség.)* Utána a kulturális miniszter ezt el is mondta, hogy a záró képet szeretné a figyelmükbe ajánlani és hogy Kína így tud segíteni nekünk, hogy vezényel. Az egy tanulságos dolog volt. Ott találkoztam a horvát miniszter asszonnyal, aki a szakmájának is a kiváló ismerője és sokat tesz azért, hogy a magyar-horvát kapcsolatok tovább erősödjenek. A kulturális miniszter asszonnyal is találkoztam Varasdon, úgyhogy bízom benne, hogy a horvát színházat így meg fogjuk tudni nyitni, mert én erre ígéretet tettem.

A szlovén ügyben ugyanígy igaz az, hogy önök sokat tesznek a két ország közti kapcsolatokért, és ahol van anyaországa a nemzetiségeknek, minden területen van tennivaló ezekben az ügyekben.

Túl sok dolgot nem mondanék most már el, mert szerintem ismerik az eredményeket és a problémákat is. Talán még a nemzetiségi tanulmányi ösztöndíjakat kiemelném. Az megint egy fontos dolog, hiszen önöknek ugyanaz a gondjuk, mint nekünk, hogy lesznek-e még fiatalok, akik mondjuk Erdély területén magyarul fognak beszélni, Magyarország területén lengyelül fognak beszélni, románul

vagy szerbül, szlovénul vagy ruszinul vagy egyáltalán, ha nem is beszélik így az anyanyelvüket, az anyanyelvi kultúrájukhoz hűek tudjanak lenni. Ezt a több mint száz fős ösztöndíjat évente egy fontos dolognak tartom. Nagyon jó javaslatok érkeznek, nagyon tehetséges fiatalok.

Javaslom önöknek - mi csináljuk ezt -, hogy működtessék ezt az Alumni-rendszert. Ezt úgy hívják, hogy akik ösztöndíjat kaptak, mi azoknak szívesen odaadjuk a névsorát és azokkal lehet személyi kapcsolattartás. A hírlevelüket elküldik nekik, évente egyszer meghívják egy koccintásra, egy adventi találkozóra vagy egy nyári fesztiválra, úgy számon tartani és azt mondani, hogy te azért kaptál, nem is tudom, mennyi ez havonta, milyen összeg ez - gimnazistákról beszélünk, nem egyetemistákról -, gimnazistaként azért kaptál havonta 60 ezer forintot nettóban, azért kaptak a szüleid, miattad, merthogy te horvát vagy, te lengyel vagy, te német vagy, te roma vagy. Ezt tudják, és ezt a nemzetiségi önkormányzatoknak tett gesztusként kapják. Javaslom, hogy működtessék ezt a rendszert, mert az utánpótlás kérdése nagyon fontos.

Az utolsó, amiről talán még érdemes megemlékezni, az a Felczak Alap létrejötte. Remélem, hogy képviselő asszony örül ennek a dolognak. A lengyel-magyar barátság legendás voltához illik talán ez a külön alap, ami létrejött 1 millió euróval. Mind a két ország beleteszi ezt az összeget, és bízom benne, hogy ebből a magyarországi lengyel nemzetiséghez is el fognak jutni azok a támogatások, amelyek a két ország kapcsolatát erősítik. Itt a képviselő asszony nincs nehéz helyzetben, legalábbis bízom benne, hogy nem érez ilyet.

Én körülbelül ennyit mondanék el a beszámolóban, és aztán állok rendelkezésre. Hatalmas mennyiségű, jogilag, stilisztikailag, irodalmilag, tartalmilag teljesen kifinomult kérdéseket kaptam. Nem vagyok ehhez hozzászóva (*Derültség.*), nem így szoktak tőlem kérdezni, hanem hogy na mondja meg, hogy miért nincs pénz. Körülbelül ez a stílus szokott menni. Ígérem, hogy amelyek olyan jogi helyzeteket hoznak fel, hogy írásbeli válaszra érdemesek, megpróbálok legalább ilyen kifinomult jogi, stilisztikai, irodalmi és pénzügyi választ adni. Ezeket én meg fogom tenni írásban. Hozzuk ide, elnök úr, ha megengedi, azokat a javaslatokat, amelyeket itt érdemes megbeszélni és érintik a nagy részét a nemzetiségi szószólóknak, és igyekszem válaszolni ezekre a kérdésekre. Köszönöm szépen.

Kérdések, hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen miniszter úr tájékoztatóját. Az eredményes lobbitevékenységünkhöz, az eredményeinkhez valóban köszönettel szeretném hozzáfűzni az Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatását, az államtitkárságunk támogatását, az Egyházi, Nemzetiségi és Civil Társadalmi Kapcsolatokért Felelős Államtitkárság támogatását, a kormány támogatását, hiszen olyan eredményeket a költségvetésben nem tudtunk volna elérni. Ezt mindenképpen köszönjük szépen.

Igyekszem én is csak röviden érinteni pár dolgot, és arra kérem majd szószólótársaimat is, hogy ha már ennyi időt kaptunk, próbáljuk tömören megfogalmazni. Örülök, hogy megemlítette a köznevelési törvény módosítását, a pedagógusok nemzetiségi pótlékának emelését. Ezt a törvénymódosítást benyújtottuk. Úgy hallottuk, hogy a tárca támogatja. Arra kérjük, hogy a kormány támogatása meglegyen mögötte. Én is szeretném ezt és a nemzetiségi törvény módosítását napirendre vetetni a csütörtöki házbizottsági ülésen, tehát indítványozni fogom, hogy az Országgyűlés jövő heti programjára ezt vegye fel és még az őszi ülészakban ezt megtárgyalja és elfogadja a tisztelt Ház. Két éve dolgozunk idestova a

nemzetiségi törvény módosításán is, hat szaktárcát vontunk be az egyeztetésekbe. Mind a hat támogatta. Igyekszünk most már a frakciókkal is ismételten felvenni a kapcsolatot, hogy támogassák és ez napirendre kerülhessen. Ennek a két törvénymódosítási indítványunknak az utóéletében kérnénk szépen a minisztérium és a tárca támogatását.

Nagyra értékelik több nemzetiség részéről és a szlovének is, hogy valóban öt évre születtek meg a köznevelési megállapodások. Egyetlenegy kérdésem van. Úgy tűnik, vannak nemzetiségek, ahol felülvizsgálatra szorul a támogatási összeg, hiszen főleg a közétkeztetésnél több tízmilliónyi hiány jelentkezik az egyes oktatási intézményeknél, ami abból adódik, hogy az üzemeltetési támogatást nem vehetik fel nemzetiségi önkormányzatok, csak helyi önkormányzatok vehetik fel. Tehát itt majd lehet, hogy törvényt is kell módosítani. Hozzánk is most érkezett, kicsit talán késve ez konkrét információ. Ennek majd utána kell néznünk, hogy a megfelelő jogszabályokat kell-e módosítani, de mindenképpen a most meghatározott, minisztérium által meghatározott keretek a fenntartók felé nem fedezik a közétkeztetést szociális helyzet és egyéb miatt. Ennek kérjük majd a felülvizsgálatát.

Átadom a szót szószólótársaimnak is. Gondolom, egy körben összegyűjtjük a kérdéseket, és aztán a válaszra adjuk meg a lehetőséget. Kérdezem tehát a bizottság tagjait, hogy ki szeretne kérdést feltenni miniszter úrnak. Akár az írásban feltetteket is nyilván meg lehet ismételni röviden. *(Jelzésre:)* Alexov Lyubomir szerb szószóló úr, tessék!

ALEXOV LYUBOMIR szerb nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelettel köszöntöm miniszter urat, államtitkár urakat és minden megjelentet. A névsor szerint gondoltam, hogy nekem kell kezdenem *(Derültség.)* a sort. Nagyon röviden próbálok több témát egy-egy mondatban vagy néhány mondatban összefoglalni. Először is én is köszönettel kezdeném a miniszter úrnak, illetve a minisztérium felé. Az EMMI-től kapott támogatásból, ha minden igaz, februárra elkészül a budapesti szerb óvoda bővítése, ami nagyon nagy jelentőséggel bír számunkra. A folyamatosan növekvő gyermeklétszám indokolta, és csak néhány szám, ami lehet, hogy nem sok nemzetiségi számokban, mégis sok: az öt évvel ezelőtti 196 helyett jelenleg 489 gyermek tanul ebben az intézményben, tehát muszáj és szükségszerű volt ennek a bővítése. Ezt köszönjük.

Ugyanakkor egy másik intézménynél kérni szeretnénk az EMMI és miniszter úr személyes támogatását is. 2016-ban egy kormányhatározattal a szerb közösség kapott lehetőséget arra, hogy Szegeden is épüljön egy szerb oktatási központ. A Nemzeti Vagyonkezelő kezeli a pénzt és az ingatlant, ami erre a célra lett kijelölve. A munkák közben derült ki, hogy statikai és egyéb problémák miatt itt egy megnövekedett költségigény lép fel, és ezt most a Vagyonkezelő menedzseli. A Szerb Országos Önkormányzat nevében is szeretném tolmácsolni miniszter úr felé a kérést, hogy támogassák ennek a projektnek a megvalósulását, mert létfontosságú a déli, a Maros menti szerbség szempontjából, és legalább olyan fontos szerepet szeretnénk neki szánni, mint a budapesti intézménynek.

Elnök úr említette a közoktatással kapcsolatban az egyik problémát, ezek pedig az étkeztetés körüli problémák, de több olyan rendeleti szabályozás van, amely nem igazán fedi le a nemzetiségi sajátosságokat, illetve egymásnak ellentmondó intézkedések is vannak esetenként. Ebben kérnénk segítséget. Mi már az önkormányzat részéről a helyettes államtitkár úrral, illetve az államtitkársággal elindítottunk egy egyeztetést. Ebben kérnénk további lehetőséget, hogy meg tudjuk oldani azokat a problémákat, amelyek a nemzetiségi kollégiumok esetében jelentkeztek - létszám- és egyéb gondok -, tehát az általános előírások nem mindig

alkalmazhatók a mi intézményeinkben, de most nem szeretnék az idő rövidsége miatt ebbe belemenni. Ezt nyilván egy tárgyalás során kellene megoldanunk, csak szeretném felhívni a figyelmet arra, hogy nemcsak a közétkeztetésben, hanem a kollégiumi elhelyezés kapcsán is több területen vannak problémák.

Ha megengednek még egy gondolatot, még egy mondatot, ez már nem szerb probléma, hanem úgy gondolom, össznemzetiségi kérdés. Minden alkalommal felteszem, és remélem, hogy most talán reális lehetőség is van ennek a megvalósítására, nevezetesen a sokat emlegetett nemzetiségi színházi találkozóról lenne szó, amihez gyakorlatilag elkészült egy költségbecslés, egy együttműködési megállapodás Vidnyánszky főigazgató úrral a Nemzeti Színház részéről, és "mindössze" 10 millió forint kellene annak a megvalósításához, hogy jövő márciusban, tehát 2018 márciusában a néhány évvel ezelőtt elhalt színházi fesztivált újra lehetne éleszteni a Nemzeti Színházban. Ez egy nagyon nagy előrelépés és fontos dolog lenne, úgy gondolom, valamennyi nemzetiségi színház és kultúra szempontjából. Köszönöm szépen a szót. Tovább nem folytatom, lenne még, de köszönöm szépen.

ELNÖK: Varga Szimeon bolgár szószóló úr jelentkezett.

VARGA SZIMEON bolgár nemzetiségi szószóló: Köszönöm szépen a szót. Szeretettel köszöntöm én is a tisztelt vendégeinket. Először én is szeretném megköszönni a magyarországi bolgárok nevében az egész éves együttműködést a miniszter úrnak, Soltész Miklós államtitkár úrnak, Fülöp Attila helyettes államtitkár úrnak, hogy ilyen jól együtt tudtunk működni és rengeteg olyan közös munkát meg tudtunk valósítani, hogy az álmunk szinte valóra vált. Kiemelném azt, hogy ebben az évben sikerült a zarándoklatot megvalósítanunk a rilai kolostorhoz, ami nagyon nagy - szinte szavakba nem lehet foglalni -, nagyon jó hatással volt a közösségre. Ezt ők nagyon köszönik, és természetesen szeretnék megköszönni az idei évben nyújtott támogatást a Bolgár Művelődési Ház első ütemének a felújításához. Szintén ez egy nagyon fontos közösségi tér a bolgárok részére, aminek a jövőjével kapcsolatban, gondolom, majd a későbbiek folyamán is tudunk még beszélni.

Nekem két kérdésem lenne. Az egyik az, amit már a miniszter úrnak is feltettem a szépkorúak jubileumi juttatásával kapcsolatban, ami tavaly is kérdés volt itt az ön meghallgatásán. Számomra sürgető lenne ez a döntés, hiszen a szépkorúak esetében egy idősebb korosztályról beszélünk, akiknek ez a jubileumi juttatás egy elismerést tudna jelenteni. 90-95 éves, nemzetiséghez tartozó szépkorúakról beszélünk, akik nem biztos, hogy a jövő évet már megélik. Ez egy fontos téma lenne. Ebben várnám miniszter úr válaszát és a remélhetőleg pozitív döntését, hogy ez sikerül.

A másik, ami kérdésem lenne, és ez az utolsó, tehát több nem lesz, hogy 2018-tól van egy miniszteri rendelet, amely szabályozza, pontosabban szigorodnak az iskolai buszos kirándulások az anyaországban, akár a Határtalanul! programmal kapcsolatban. Ez a kérdés azért vetődött fel, mert a mostani zarándokúton az iskolások a buszokkal 3-4-5 órát vártak a határon. Ez egy égető kérdés lenne, úgy gondolom, a jövő évtől főképpen. Úgy gondolom, érdemes lenne kezdeményezni akár a BM-mel, akár a határrendészettel egy közös kerekasztalt, ami a buszos anyaországi kirándulásokat megoldaná. Itt pihenőidőkről beszélünk. Abban az esetben, ha 5-6 órát várnak a határon a gyermekek, amikor kirándulnak, főleg a nyári időszakban, akkor ez a buszos pihenőidő kitolódik, és innentől kezdve nem nagyon megvalósítható a kirándulás. Sőt, ha azt nézzük, hogy a buszok esetleg kerülő úton, kisebb határokon mennek, akkor viszont nincsen autópálya, ezáltal a menetidő

megnövekedik. Ezzel kapcsolatban kérném miniszter úr segítségét, hogy ezt a nemzetiségi ügyet ilyen szempontból meg tudjuk majd oldani. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Koranisz Laokratisz görög szószóló úr következik. Kérem, hogy tömörítsük a kérdéseket, mert miniszter úr hallgat minket. Tessék!

KORANISZ LAOKRATISZ görög nemzetiségi szószóló: Tisztelettel köszöntöm én is miniszter urat, államtitkár urakat. Már korábban is beszéltem - amikor az első meghallgatáson itt voltam - a miniszter úrral a tekintetben, hogy a görögség egy olyan problémával szembesül Magyarországon, hogy 2005 óta nincs tanárképzés. Ezzel a problémával küzdünk. Körbejártam ezt a témát, többször jártam Görögországban, támogatást kaptam az ottani oktatási minisztertől is, hogy támogatja, de szembesültem egy olyan problémával, hogy a finanszírozás tekintetében a felsőoktatási intézményekben tanítók, illetve tanárok, akik olyan képzés keretében oktatnak, ami csak a felsőoktatásra vonatkozik, közvetlenül a költségvetéstől kapják a fizetésüket és nem a minisztériumtól. Hogy ez a probléma megoldódjon, mint ahogy önnek megírtam ezt a levelet, az kellene, hogy a tavaszi ülészakán a görög parlament valamilyen törvénymódosítást eszközöljön, de addig is kimarad egy év a görög nyelvoktatásból. Arra kérem miniszter urat, hogy támogassa ezt az egy évet, ameddig a törvénymódosítás nem történik meg, hogy a görögök maguk finanszírozzák az ELTE tanárképzés szakát, és addig a minisztérium tegye meg ezt. Köszönöm szépen

ELNÖK: Köszönöm. Farkas Félix roma szószóló úr következik, a bizottság alelnöke.

FARKAS FÉLIX roma nemzetiségi szószóló, a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Miniszter Úr! Államtitkár Urak! Köszöntöm önöket. Miniszter úr a bevezetőjében azt mondta, hogy ne használjuk a történelmi szót. A mi esetünkben, a romák esetében én azt mondom, mégis használnunk kell, hiszen 2011 május hónapja egy történelmi esemény volt Magyarországon, hiszen a kormány először kötött megállapodást a cigánysággal. Aztán 2011 novemberében elkészült a roma stratégia a világon egyedülállóként, amit természetesen mindenki üdvözölt.

Hogy most Magyarországon a legmagasabb szintre kerülhetett a cigányügy, ennek a két dolognak meg kellett történnie. Cigányügyi Tárcaközi Bizottság jött létre, amely most már a legmagasabb szintű képviselő. Roma Koordinációs Tanács jött létre, ahol az egyházaktól, a roma civil szervezetektől kezdve a területi roma önkormányzatok képviselői vesznek részt, szinte minden területen képviseltetve vannak a nemzetiségek.

Nagy öröm számomra, hogy - tavaly beszélünk és kérdeztem miniszter urat a kulturális centrumról - úgy néz ki, már meg is van nevezve a Cziffra György nevéhez fűződő Cziffra-palota terve. Nem tudom, majd miniszter úr megmondja, hogy mikor várható ennek az elkészülte, de azt látom, hogy mint Magyarországon minden területtel, ezzel is foglalkozik a kormány.

A hétvégén Auschwitz-látogatáson voltunk 60 fővel, és amíg mások a holokausztot gyalázták, mi kegyeleti látogatáson vettünk részt. Jó lenne, ha Magyarországon nekünk, a cigányságnak is lenne egy olyan hely, ahol méltóképpen meg tudnánk emlékezni Auschwitz áldozatairól. Nekünk még nincs ilyen helyünk, de remélem, ilyenünk is lesz. Köszönöm a kormány együttműködését.

El kell még mondanom azt is, hogy október 28-án Szolnokon - 27 éves volt a Lungo Drom - kongresszust tartottunk. Balog Zoltán miniszter úr és Farkas Flórián, a

Lungo Drom országos elnöke kötött együttműködési megállapodást - jó reménnyel - a cigányság felzárkózására. Ezt köszönjük szépen.

Ha már az Országos Roma Önkormányzatról is szó volt, természetesen támogatnám és kérném a többlettámogatást az Országos Roma Önkormányzatnak, hiszen - hála a jó istennek - most jó úton van, jó elnök van az országos önkormányzatban, megérdemlik a támogatást. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük. Hartyányi Jaroslava ukrán szószóló asszony, tessék!

HARTYÁNYI JAROSZLAVA ukrán nemzetiségi szószóló: Tisztelt Miniszterelnök Úr! (*Zaj. - Derültség.*) Tisztelt Államtitkár Úr! Tisztelt Helyettes Államtitkár Úr! Mindenkit szeretettel köszöntök... (*Zaj. - Balog Zoltán: Azt mondta, hogy miniszterelnök! Meghallja a miniszterelnök, jól nézek ki! - Derültség.*) Ez egy freudi elszólás (*Derültség.*), ez valami felső erőtől volt, nem tudom, elnézést kérek. Ha lesz baj ebből, akkor nekem lesz, de én ugyanúgy ki szoktam bírni az ütések, ahogy ön is.

Először szeretnék gratulálni. Ez egy csúcsminisztérium. Mi is tartozik oda? Az oktatás, a kultúra, az egészségügy. Ön olyan miniszter, aki ezeket az ütések állja. Nem tudom, hogy honnan van ereje, de ehhez sok erőt és egészséget kívánok. Magyarország történelmében, bár tetszett mondani, hogy ne használjuk a történelmi szót, Magyarország történetében szerintem először van egy olyan csúcsminisztérium, amely egybeöleli az összes, lehet mondani, ágazatot.

A következő ügyben szeretnék szólni. Először is a történelmi szót kell használnom - én régóta ismerem önt -, mert éppen most fogunk készülni a nagy megemlékezésre, az ukrán holodomorra, amely holnap lesz a Bazilikában: requiem és közös mise lesz együtt az ukránoknak és a magyaroknak. Ez egy nagy szó, hogy a Bazilikában először lesz közös mise és requiem a 10 milliós ukrán áldozat tiszteletére.

Ön annak idején - mint parlamenti képviselő - részt vett és szavazott egyhangú szavazáson. Én mint az akkori ukrán önkormányzat elnöke és mint magyar állampolgár, mint az az ember, aki az igazságért általában harcolni szoktam, mondtam, hogy soha életemben nem felejttem el ezt a gesztusát a magyar népnek, de főleg a magyar népet képviselő országgyűlési képviselőknek. Az akkori támogatás, ami a Fidesz részéről nyilvánult meg, igaz, hogy egységes volt, de én emlékszem arra a támogatásra. Arczt Ilona nincs itt, mert ő talán még egy történelmi személy, aki emlékszik, hogy hogyan született ez a határozat. Ezért is, hogy most a 85. évforduló van, ezért már történelmi köszönet jár.

Rátérve a jelenre, ez már az újkori történelem. Köszönöm, hogy hozzájárult. A múltkori, ami azt jelenti, hogy a két évvel ezelőtti meghallgatáson kértem, hogy Magyarország Kormánya, ön segítse hogy idejöjjön az ukrán lelkész. Ezt a kérésünket önök meghallgatták, teljesítették, és boldoggá tettek egy ukrán közösséget Magyarországon, akik tudnak anyanyelven imádkozni. Megmondom őszintén, én ahhoz a korosztályhoz tartozom, hogy ha én kihagyom a templomi látogatást, vagyis nem megyek be a templomba, ha valahol külföldön vagyok, nekem már hiányzik. Akik hívók, azok az ön nevét, hogy mondjam, említik az imádságban, mert az, hogy anyanyelven tudjunk imádkozni, ez nagy szó. Köszönöm.

Van két kérdésem. Az első kérdésem a következő. Azt tetszett mondani, hogy kiálltam a kárpátaljai magyarokért. Valóban azért tettem, mert tudom, hogy az igazság itt van. Azért tettem, mert úgy érzem, hogy ha nekem ilyen oktatási rendszerem lenne és valaki próbálná tőlem elvenni, én ugyanúgy kiállnék és harcolnék ezért. Annak ellenére, hogy szembekerültem egyes ukrán miniszterekkel, vagy mit tudom én, az ő haragjuk irántam nem sokáig tart, mert most Brüsszelben

találkoztam velük, és már pusztit is adtak. (*Derültség.* - *Balog Zoltán: Nagy baj nincs.*) Nincs nagy baj. Tőlem megszokták, hogy keményen kimondom az igazságot. Úgy érzem, ahogy ön is mondta, hogy elkülönítik. Államtitkár úr is mondta, hogy van két dolog. Van egy politikai helyzet, amit az ukránok úgy kezelnek, ahogy, szerintem rosszul, a törvény kapcsán, és van egy magyarországi ukrán közösség, ami ennek nem részese, hiszen nem is lehet szenvedő áldozata.

Azelőtt mi tárgyalásokat folytattunk államtitkár úrral, önnel is beszélünk, hogy egy kulturális, oktatási és egyházi központot szeretnénk létrehozni - mert megérett a közösség erre, nagyon sok gyerek született, nagyon sok gyerek jár iskolánkba, ez a hétvégi iskola, amit bérlünk a IX. kerületben -, hogy egy helyen legyen minden. A közösségben azt mondták, hogy na, az oktatási törvény miatt, amit az ukránok elfogadtak, a mi kulturális centrumunkra és a többire keresztet vethetünk. Én mondtam, hogy én annyira ismerem a magyarokat, hogy ezt a két dolgot el tudják különíteni.

Azt szeretném kérni öntől, hogy ha lehet, ezzel mutassunk példát. Az oktatási törvény előbb-utóbb rendeződik, várjunk a Velencei Bizottság véleményére, szerintem meglesz az ő véleményük is. Szerintem ott valami zajlani és történni fog. Azt kérem, hogy ne mi legyünk a szenvedő alanya ennek ezen projekt megvalósítása során. Ugyanolyan hálával fogunk tartozni, ahogy ezért az egyetlen lelkészért, aki gondozza a magyarországi ukrán közösséget.

Most jön a kérdés. Mi módosítottuk a nemzetiségi törvényt, azokat a részeket, amelyekben láttuk a hajlandóságot a módosításra. Valahogy nem értem meg - próbálták engem nyugtatni, hogy majd később -, hogy miért nem lehet. Szerzett jogokról beszélünk. Pont a kárpátaljai magyarság ügyében azért álltam ki, mert szerzett jogokról van szó, hogy ami oktatás van, azt nem lehet visszavonni, kész, nincs is miről beszélni.

Nekünk, magyarországi nemzetiségeknek kétszer szerzett jogunk volt. A helyi önkormányzati választásokon az itt letelepedett ukránok, bolgárok, más nemzetiségek, akik itt élnek Magyarországon, szavazhattak az önkormányzati képviselőkre, ráadásul nemcsak az önkormányzati ukránokra, bolgárookra, hanem az önök pártjára a IX. kerületben, a polgármesterre és ránk. Egyszer volt, elvették. Újra adták, de most a törvény alapján újra elveszik. Ezek az emberek feliratkoztak a névjegyzékre, ők már fent vannak a névjegyzéken, ők szavaztak. Nem értem, hogy most azt a kétszer szerzett jogot miért veszik el újra és miért nem adják oda, hiszen nem arról van szó, hogy ők képviselők akarnak lenni. Nem a parlamenti választásokról van szó, isten mentsen, hogy nem magyar állampolgároknak adjuk, de amennyiben van egy ilyen lehetőség, hogy szavazhat pártra kerületben vagy településen, akkor miért pont az ukrán közösségre nem szavazhat vagy nevezetesen a bolgárra. Ezt nem értem.

Amikor itt hallgattuk múltkor... (*Az elnök a csengő megkocogtatásával jelzi az idő leteltét.*) Pillanat, muszáj még egy mondatot mondani, tudom, hogy már el akarsz hallgattatni engem (*Derültség.*), de most muszáj elmondanom, ezt a miniszter úrnak tudnia kell, mert ez egy nagy minisztérium. Amikor megkérdeztem, hogy miért nem, nekünk az egyik államtitkár vagy főosztályvezető - nem emlékszem pontosan - azt a választ adta, hogy ezeknek a nem magyar állampolgároknak nincs olyan kötődésük Magyarországhoz, mint a magyar állampolgároknak. A magyar állampolgárok elvándorolnak Magyarországról, idejönnek más állampolgárok, elfoglalják a helyet és itt dolgoznak, adót fizetnek, gyerekeket szülnek ide. Én akkor mondtam példaként, hogy '48-ban, '49-ben Magyarorszáért kiálltak nem magyarok is, akik nem is voltak magyar állampolgárok, osztrák polgárok, de kiálltak, mert szerették ezt az országot.

Gulyás Gergővel beszéltem, és ő sem értette, az Alaptörvényre hivatkozva. Az Alaptörvény arról beszél, hogy az állampolgárok vehetnek részt a választásokon. Én ebben nem hiszek, mert én a parlamenti választásokról nem beszélek, hanem a helyhatósági választásokról. Ha lehet, miniszter urat kérem, hogy próbáljuk meg ezt. Van időnk. Van időnk, mert jövőre parlamenti választások lesznek. Benne is lennének, hogy módosítsanak, de ne hagyjuk, mert sérelemként fogadják az emberek, hogy ők már szavaztak kétszer, és kétszer elvették ezt a jogot. Köszönöm ezt a türelmet, neked is köszönöm, elnök úr, hogy türelmes voltál. (*Derültség.*) Köszönöm szépen.

ELNÖK: Igen, végül is miniszter urat szeretnénk hallani. Tessék, dr. Csúcs Lászlóné Halina lengyel szószóló asszony!

DR. CSÚCS LÁSZLÓNÉ lengyel nemzetiségi szószóló: Megígérem, hogy én röviden fogok szólni. Elsősorban nagyon nagy szeretettel üdvözlök mindenkit. Máris szeretném megköszönni a miniszter úrnak ezt a segítséget, amivel támogatta a mi nemzetiségünket, elsősorban azt, ami tavaly történt és amihez kértem a segítséget a lengyel szótárral kapcsolatban. Nagyon sikeres volt, a szótár beindult, úgyhogy nagyon szépen köszönjük.

Ugyanúgy nagyon szeretnénk megköszönni Soltész államtitkár úrnak és az egész államtitkárságnak minden rendezvényt, amiben támogattak minket, különösen köszönet a Fekete Madonna kegyképkoronázásért, ami számunkra egy nagyon fontos esemény volt. Szeretnénk folytatni a keresztény értékek terjedését, erősítését itt, Európában. Jövőre szeretnénk a Szent II. János Pál pápa ereklyét hozni a budapesti Bazilikába, és ehhez is segítséget várnánk.

A következő dolog, amit a miniszter úr említett, a Felczak Alap. Amikor meghallottuk, nagyon-nagyon megörültünk és nagyon nagy reményeket fűztünk, de nem tudom, egy kicsikét csalódottak vagyunk, mert úgy érezzük, mintha ebből az egészből egy kicsit a nemzetiséget, ha nem is kihagynák, de egy kicsit úgy érzem, nem vesznek minket túl komolyan, pedig mi nagyon számítunk erre. Megmondom, mire. A mi nyelvünk nem egy világnyelv, de erre a nyelvre nagyon nagy szükség van itt, Magyarországon. A mai napra a lengyel nyelv tanítása egészen kritikus helyzetben van. Marad az utolsó másfél tanszék, lengyel tanszék, és nem is a legmagasabb szinten. Nagyon merném remélni, hogy éppen a Felczak Alapból ezt meg lehetne oldani. Hasonlóan vissza lehetne hozni, legalább pár középiskolába, iskolába térjen vissza a lengyel nyelv, ami pár éve megszűnt, nem tudom, miért.

Még egy nagyon fontos, amit meg lehetne oldani a Felczak Alapból, ez a testvérvárosi kapcsolatok fejlesztése mindenféle téren, a kultúra, az ifjúság területén, gazdasági téren. Azt hiszem, erre jó lenne a Felczak Alap. Remélem, hogy ez ugyanolyan siker lesz, mint a szótár. Nagyon szépen kérem a segítségét. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Ritter Imre német szószóló úr kért szót.

RITTER IMRE német nemzetiségi szószóló: Köszönöm szépen. Tisztelettel köszöntök én is mindenkit. Kivételesen nekem nincsen se kérdésem, se észrevételem. Szeretném megköszönni személyesen is az államtitkár-helyettes uraknak, államtitkár uraknak a három és fél éves nagyon közvetlen és jó munkát, azt, hogy az esetenkénti eltérő vélemények és főleg az én oldalamról néha túlzottan emocionális hozzáálláson is túl tudtak lépni. (*Balog Zoltán: Hallottam hírét.*) Azt gondolom, szinte majdnem minden kérdést eredményesen tudtunk zárni. Itt hadd említsem meg dr. Tircsi

Richárdot, Kraszlán Pistát és Madarász Hedviget, ha még nincsenek is itt, de nagyon sokat köszönhetünk nekik is.

A saját szubjektív véleményem mellett hadd mondjam el, hogy a Magyarországi Németek Országos Önkormányzata Közgyűlése értékelte a ciklus eddigi részét, és ugyanazt a szót használta, amit a miniszter úr, hogy a magyarországi nemzetiségek parlamenti képviselője egy történelmi lépés és az első ciklusban, ami lezajlott, nem kis lépésekkel mentünk előre, hanem nagyon nagy lépéssel mentünk előre ebben a ciklusban. Természetesen 70-80 év bűneit, mulasztásait, elmaradt dolgait nem lehet egy ciklusban pótolni, de én rendkívül optimista vagyok a következő ciklusra, hiszen egészen más helyzetből fogjuk elkezdni, mint ahol most kezdtünk. Azt kell mondjam, a magyarországi németiség részéről egyöntetű az a vélemény, hogy úgy érzik az emberek, hogy visszanyerték a hitüket és a bizalmukat, hogy befolyásolni tudják a jövőjüket, tevékenyen dolgozhatnak érte, beleszólásuk van, és ez rettentően sokat jelent. Ezt köszönöm szépen. Ugyan nincs vége a ciklusnak, de mindenkinek jó egészséget és sok örömet kívánok a továbbiakban is. Remélem, hogy a következő ciklust nagyobb lépésekben és még eredményesebben tudjuk végigcsinálni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Na, ezt könnyű lesz megválaszolni. (*Derűtség.*) Giricz Vera ruszin szószóló asszony, tessék!

GIRICZ VERA ruszin nemzetiségi szószóló: Köszönöm a szót, elnök úr. Nagy tisztelettel üdvözlöm a megjelent vendégeinket. Nagyon röviden szólok. Én csak köszönetet szeretnék mondani - csatlakozom Imréhez - ezért a ciklusért. Bár új pozícióban kezdtük a ciklust, de úgy érzem, első perctől - régen ismerjük egymást - úgy fogadtak minket, mint partnereket. Ez az egyenlő partnerség nagyon szép és jelentős eredményeket szült. A ruszin közösség nevében szeretném megköszönni mindazt, amit értünk tett a kormány, a minisztérium, az államtitkárság, a helyettes államtitkárság, hiszen olyan együttműködésben, amelyben végigdolgoztuk ezt a három és fél évet, valóban ilyen sikereket lehetett elérni, mint amit elértünk.

Köszönöm a helyesírási ruszin szótárunk támogatását. Megjelent, nagyon nagy szükség volt rá. Kéziratban elkészült a ruszin-magyar és magyar-ruszin szótár. Most kértünk támogatást ennek a nyomdai kivitelezéséhez a jövő évi költségvetésben. Köszönjük szépen.

Tivadar Mihály atya köszönetét is szeretném miniszter úr felé közvetíteni, aki most egy évre kapott olyan támogatást, amellyel el tudja látni a szolgálatát a ruszin görögkatolikus közösség körében. Épül nagy tempóban Debrecenben a görögkatolikus ruszin közösségi ház, amelynek alapját lefektettük, letettük még az őszi folyamán.

Két ösztöndíjasunk megkezdte tanulmányait az Eperjesi Egyetem Ruszin Nyelv és Kultúra Intézetében. Ők a ruszin iskolákban tanítanak, nyelvvizsgával rendelkeznek, de most magyar-ruszin képesítést is fognak kapni a már megszerzett felsőfokú diplomáik mellett. Köszönöm szépen Maruzsa úrnak is személyesen, hisz nagyon sokat tett ezen a téren.

Tovább fejlődik a mi közösségünk. Úgy hiszem, ez a záloga annak, hogy továbbra is megmaradjunk, hisz a mi helyzetünk nem egyszerű, de mi nem panaszkodunk, hanem próbálunk értékeket teremteni és a nyújtott segítséget köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Hepp Mihály horvát szószóló úr kért szót.

HEPP MIHÁLY horvát nemzetiségi szószóló: Tisztelt Vendégeink! Én is csatlakozni szeretnék a kollégáink által elmondottakhoz, elsősorban ahhoz, amit Ritter kolléga mondott. Én sem kérni és panaszkodni akarok, viszont egyet talán kötelességem megemlíteni, hogy az Emberi Erőforrások Minisztériuma és minden hozzá tartozó osztály, főosztály a tapasztalataim szerint, legalábbis az elmúlt három év alapján, de mondhatom, az előző ciklusokban is elegáns és aránylag gyors módon intézte azokat a kéréseket, amelyeket a minisztérium felé benyújtottunk, és az intézmények támogatását is nagyon köszönöm. Elég sok új intézményt alapítottunk, ezek már mind funkcionálnak. Még egy hiányzik, de annak is a miniszter úr megadta az engedélyét.

Az iskoláinknak viszont van egy nagy problémája. Nem tudom, talán egy pár hónappal ezelőtti megbeszélésen amikor mondtam Soltész Miklós államtitkár úrnak, hogy nekünk még kellene legalább 8 osztályterem, mert nem férnek el a gyerekek, erre ő azt mondta nekem, hogy hát miért kell ilyen jó iskolákat csinálnotok. *(Derűtség.)* Ezt most nyilván csak a jókedvért említem. Valószínűleg ezeket uniós forrásokból meg fogjuk tudni oldani, de ettől függetlenül a támogatásukat kérjük ezután is.

Ami a horvát színházat illeti, annak van egyetlenegy nagy bökkenője, az az, hogy nem a horvátok kapták ezt a rettentő sok pénzt. Nem is mondom el, mert a többieket ez irritálni fogja. Egyszerűen az a baj, hogy Pécs városában nekünk semmilyen beleszólásunk nincs abba, hogy a pénzt hova tegyék, akár az 560-at, akár a legutóbbi 100-at, amit bizottsági szinten próbáltunk odarakni. Remélhetően most már nem kell tiltoligálni ezt az átadási időpontot és jövőre, közel öt év hiány után a magyarországi horvátok nem ilyen külsősként vagy albérletesként tudják ellátni ezt a feladatot, és valójában Horvátországon kívül - Mostart nem említem ugye, mert ott is van egy horvát színház - a világon az egyetlen ilyen jellegű színház a horvát nyelvű színház. Remélhetőleg ezt a hiányosságot is pótolni fogjuk. *(Balog Zoltán: Mostarban van horvát színház?)* Igen, Mostarban van horvát színház. *(Balog Zoltán: Horvátország része... - Derűtség.)* Hát, nem az, azért mondtam, hogy azt nem említjük. *(Balog Zoltán: A gyorsíró figyeljük azért, mert beleírják, hogy Mostar. - Derűtség.)* Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Úgy látom, hogy további jelentkezőnk nincs. Köszönöm az észrevételeket, a kérdéseket. Megadom a szót miniszter úrnak, hogy válaszoljon, reagáljon az elhangzottakra.

Balog Zoltán válaszai

BALOG ZOLTÁN emberi erőforrások minisztere: Köszönöm szépen a hozzászólásokat, a köszöneteket is. Úgy éreztem, őszintén mondták, úgyhogy én is őszintén köszönöm.

Próbálok reagálni azokra a felvetésekre, amelyek konkrét ügyeket érintenek és ahogy ígértem, a fel nem tett, illetve írásban megkapott kérdésekre írásos válaszokat fogunk adni. A köznevelési, illetve a nemzetiségi törvény módosítását a kormány támogatja, tehát nemcsak a minisztérium, hanem a kormány is támogatja. Most már csak az Országgyűlésnek kell támogatni, de általában a kormánytámogatás ismeretében bizony meglesz a támogatás az Országgyűlésben is, és ezt be is nyújtottuk. Ennek tovább kell mennie.

Gyermekétkeztetés, üzemeltetési támogatás: itt azért vagyok bajban, mert ez nem oktatási támogatás. A helyi önkormányzatok kapják meg az üzemeltetési pénzt, és nekik kéne a nemzetiségekre eső részt átadni, vagy neki kell végezni azokat a fajta

üzemeltetési feladatokat, amelyeket egyébként az önkormányzat számára ír elő mint települési feladatot a törvény. Azt tudom ígérni, hogy megvizsgálom konkrétan, hogyan lehetne.

Alapvető gondjaink vannak az önkormányzatokkal. Nem akarok senkit bántani, de szerintem ismerik, ismeritek ezt a problémát. Most már harmadszor adunk a védőnőknek béremelést, de soha nem jut el valahogy, mert ugye az önkormányzati dolog. Azt mondják, hogy de ők már adtak és ebbe számítják be, azt levonják, és a végén nincs ott az összeg. Ez nekem mindig utólag egy érv amellest, hogy az iskolákat is saját kézbe kellett venni az államnak, mert egyébként ez a közös lónak túros a háta című közmondás érvényes, de a konkrét ügyet meg fogom vizsgálni és megpróbálunk lépni ebben az ügyben.

A szegedi szerb óvodával kapcsolatban volt nekem egy feljegyzésem, itt is van. Ez a Nemzeti Vagyonkezelő ügye volt. Látom, hogy itt van egy plusz támogatási kérelem. Ha lehetséges, akkor ezt támogatni fogjuk. Igazából nekünk van egy harmadik szempontunk is még, mint amit elmondtál, ha megengeded, hogy szóljak hozzád, ez pedig az, amiről már beszéltünk, azt hiszem, a múltkori meghallgatáson. Mi azt szeretnénk, elnézést, hogy ilyen nagyképtűen fogalmazok, hogy a legjobb szerb gimnázium Magyarországon legyen, a legjobb horvát gimnázium Magyarországon legyen. Ez kicsit így túlzás, de azt szeretnénk, ha a szerbiai szerbekre vonzerőt gyakorolna. Szegeden egyáltalán nem probléma átjárni oda, tehát olyan gimnáziumot akár a határ mentén, akár Budapesten, annak a létrehozásában abszolút partnerek vagyunk. A két háború közötti pozitív dolgok megértéséhez nagyban hozzájárult az, hogy volt egy olyan horvát elit, volt egy olyan szerb elit, amely Budapesten járt egyetemre, adott esetben nem feltétlenül az anyanyelvén, és a két ország közötti kapcsolatokra hatással volt - még Románia vonatkozásában is, Petru Groza elnöksége más volt, mert ő egy magyar jogi egyetemen, a budapesti jogi egyetemen végzett valaki volt -, mint aztán a későbbi politikák. Ebben csak a támogatásomról tudlak biztosítani. Megnézem, hogy az MNV Zrt.-nek mi itt a feladata, és akkor segíteni fogunk nekik, hogy ezt oldják meg.

A nemzetiségi színházi találkozó konszenzust élvez. Ha azt szeretnék, azt szeretnétek, hogy ez valósuljon meg, akkor rajtam nem fog múlni. Ha nem úgy van elosztva, hogy éppen van erre 10 millió forint, akkor én a következő évben szívesen odaadom. Június után szívesebben adnám, mint előtte (*Derültség.*), de június előtt is odaadom.

Varga Szimeonnak a zarándokltról. Én is hallottam, hogy nagyon jól sikerült. Az a helyzet, hogy ha zarándokltról van szó, akkor Soltész Miklósról mindig számíthatnak (*Derültség.*), bármikor hívom, éppen zarándoklaton van (*Derültség.*), vagy úgy, hogy elzarándokol a püspökökhöz (*Soltész Miklós: Miniszter úrért is imádkozva. - Derültség.*), ránk is fér, ez a helyzet. De tényleg örülök, hogy ez nagyon jól sikerült. Éppen akkor hívtam fel, akkor egy nagyon szép liturgián voltak ott, úgyhogy innen is tudok a dolgról, ilyen ügyekben Lengyelországban is vannak ilyen zarándoklataink folyamatosan. Talán nem tekintik ilyen szakmai ártalomnak, úgy gondolom, és ebben már előreléptünk a nemzetiségi tudat megtartásában, a vallásosságnak nagyon nagy szerepe van. Azzal mindenki jól jár, ha ezeket a dolgokat támogatjuk és ez továbbra is így lesz.

Ha ilyen jól működne mindig az időzítés, akkor örülnék neki. Szépkorúak. Október 31-én került kihirdetésre a kormányrendelet, amelynek értelmében a módosítással megkapják a nemzetiségek is azt a szépkorú-támogatást, úgyhogy bízom benne, hogy ez el is fog jutni. Hogy visszamenőlegesen, azt nem tudtuk megoldani, az mindig nehéz, de mostantól áll rendelkezésre ez a támogatás, úgyhogy ezt sikerült jól időzíteni most kivételesen. Az elmaradt köszöntések pótlására is sor kerül. Azért azt

majd nézzük meg, ahogy az államapparátust ismerem, remélem, hogy ez valóban így lesz.

Ugye megértik, megértitek, hogy muszáj volt a buszos kirándulásokat szigorítani. Azért az egy nagyon megrázó dolog, ami történt a veronai buszbaleset során. A bérnövekedés, az életszínvonal növekedése most már tapintható. Számos területen lehet ezt látni, ma már nem lehet egy tűt leejteni egy bevásárlóközpontban, pedig a karácsony még egy kicsit odébb van. Ha megnézzük a vásárolt autók és üzembe helyezett autók számát, számos olyan ügy van, úgyhogy úgy gondoljuk, hogy azt a kis plusz pénzt, amit hozzá kell tenni a kiránduláshoz, hogy esetleg van egy éjszakázás valahol, azt a pluszköltséget hozzá kell tudni tenni a szülőknek a saját gyerekeik biztonsága érdekében. A várakozás kérdését megpróbáljuk megnézni. Ez is részben belügyminisztériumi szabályozás, megpróbáljuk megnézni, hogy erre lehetőség legyen.

A görög ügyre fordulok, a görög tanár ügye egy régi probléma. Az ELTE-nek az a dolga, hogy akkreditálja. Én nem látok itt anyagi akadályt. Én állok rendelkezésre, ha pénzre van szükség. Van egy olyan görög nyelv, amit még én is beszélek, ezt úgy hívják, hogy koiné. Az Újszövetséget eredetiben olvasom görögül, tehát ez nekem szívügyem, de a helyzet az, hogy jelentkező kell. Ha nem jelentkezők, akkor úgy tudjuk áthidalni, hogy ha Görögországból hoznak szakembert, akkor én vállalom annak a költségeit, amíg görög tanárt nem tudnak itt kiképezni, de jelentkezőre van szükség. Az a helyzet, hogy ember nincsen jelenleg, a pénz ott van az egyetemen, és ha ezen múlik, én utasítani is tudom, és a saját keretemből is oda tudom tenni. *(Jelzésre:)* Hadd reagáljon erre, elnök úr, ha megengeded, csak hogy ugyanarról a problémáról beszélünk-e, mert ez egy picit nem tiszta nekem.

ELNÖK: Tessék!

KORANISZ LAOKRATISZ görög nemzetiségi szószóló: Én tárgyaltam mindkét egyetemmel, tárgyaltam az ottani oktatási miniszterrel. Az a nagy problémájuk, hogy ha az itteni egyetem státuszt ad erre a tanárképzésre, vállalta az ELTE - a rektorral is tárgyaltam -, hogy az ideérkező görög tanár lakhatását tudják fizetni, de nem tudják fizetni a bérét. *(Balog Zoltán: Az ELTE? Na, szégyelljék magukat! De majd most már fogják! - Derültség. - Viccesnek találom! Olyan egyetemről van szó, amelynek milliárdos költségvetése van, nehogy már!)* Amikor itt volt Ciprasz miniszter úr és tárgyalt Orbán Viktor miniszterelnök úrral, akkor én is ott voltam, és biztosított engem Orbán Viktor miniszterelnök úr, hogy ha ilyen probléma van, akkor meg tudjuk oldani. Ezért bátorkodtam ezzel a kérdéssel előlépni. *(Balog Zoltán: A konkrét ügy megoldásában állok rendelkezésre!)* Azt mondták nekem Görögországban, hogy csak egy átmeneti időszakra fizesse a magyar egyetem, egy évig, hogy ne maradjon ki ez az év, azt követően a görög állam fogja csinálni, a kormány a törvénymódosítással él, és már nem a költségvetés, hanem az oktatási minisztérium fogja tudni fizetni a bérét, és ha a tanár odatartozik, akkor ők ide tudják küldeni, de addig nem, ameddig nem tudják a bérét fizetni. Miniszter úr, köszönöm szépen, hogy ezt elmondta, én közölni fogom velük. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Tessék!

BALOG ZOLTÁN emberi erőforrások minisztere: Megígérem, csak a konkrét ügyben, légy szíves, gyere, és az ELTE-t is tudjuk utasítani a kancelláron keresztül, de megoldjuk egy külön keretből, ezen a pár millió forintot nem fog múlni.

Romaügyben volt már egy komoly meghallgatásunk az Igazságügyi bizottságban is, hiszen ennek vannak komoly emberi jogi vonatkozásai is, de én szót ejtettem erről a Népjóléti bizottságban is. A társadalmi felzárkózás tekintetében én egyetértek elnök úrral, hogy itt komoly előrelépések vannak. Ezt egyébként az objektívan vizsgáló európai intézmények is elismerik. Örülök, hogy az Országos Roma Önkormányzatban is konszolidálódott a helyzet. Mi ehhez megadtuk a segítséget. Nemcsak a Lungo Drommal kötöttünk együttműködési megállapodást, hanem a Cinka Panna Egyesülettel, egy pécsi egyesülettel és a Napkerék Egyesülettel Kaposvárról, mert úgy gondoljuk, hogy a lehető legszélesebb körben akivel lehet, együttműködünk.

Ha már itt felhoztad, akkor hadd mondjam el azt, amit elmondtam az Igazságügyi bizottságban is, hogy a romáknak kétszer olyan becsületesebbnek kell lenni, mint a többségi társadalomnak, mert dupla annyira figyelik. (*Farkas Félix: Azok is vagyunk!*) Ezt én elmondtam a Lungo Drom kongresszusán is, ott voltál. A helyzet az, hogy én minden olyan ügyben vizsgálatot indítottam és feljelentést tettem, ahol visszaélést tapasztaltam, mindegy, hogy cigány volt az illető vagy nem. Meg lehet nézni Lázár miniszter úrnál, akinek ez kötelessége az EU-s támogatásoknál, egyetlen miniszter nem indított annyi belső vizsgálatot és nem tett annyi feljelentést, ha azt látta, hogy ilyen gondok vannak, mert a mi minisztériumunkban ne lopjanak és ne csaljanak. Nekem ez egy becsületbeli ügy.

Viszont azt kikérem magamnak adott esetben olyan vezetőknél is, akiket állandóan a szájukra vesznek, hogy esetleg csak azért, mert cigány vagy másért, olyan embereket, akik ellen nincs bírósági ítélet, bűnözőknek nevezzenek. A helyzet az, hogy az ártatlanság védelme mindenkire érvényes. Könnyű hangulatot kelteni kisebbségi vezetőkkel szemben, úgyhogy azt kérem, hogy ha van bírósági ítélet bárki ellen, akkor én leszek az első, aki megtagadom vele az együttműködést, de addig úgy gondolom, hogy ehhez se erkölcsi, se jogi alapom nincsen. Szerintem ezt érdemes tudni. Ha ebben segítenek, akkor én állok rendelkezésre.

A helyzet az, hogy valóban az Európai Unióval nem egyszerű a dolog, és én kérem is, ha ebben például a bizottság segítségét kérhetném, az sokat jelentene, mert a következő európai uniós fejlesztési ciklusban megszüntetik a roma támogatási pénzeket, azt mondják, hogy a migránsokra kell a pénz. Én ezt már elmondtam öt évvel ezelőtt, hogy majd meglátjátok, hogy így lesz. Na most így lett, akkor azt mondták, hogy hangulatkeltés. Szerintem ebben érdemes lenne részben együtt tiltakozni, mert nem értik, hogy ami a migráció problémája Németországban, Franciaországban és a többi országban, az nálunk a romaproblematikának felel meg, az integráció kérdése. Nekünk arra kellene az eszközöket fordítani. Olyan szinten nem értik ezt a problémát, hogy amikor a Magyar Cigányokért Közalapítványnak a rövidítése úgy hangzik, hogy MACIKA és benyújtottuk az ösztöndíjkérelmet Brüsszelben, lefordították angolra, hogy Little Braun Teddy Bear (*Derültség.*). Tehát azt írták, hogy kis barna mackó, miközben azt jelenti, hogy Magyar Cigányokért Közalapítvány. Körülbelül ilyen szinten vannak abban, ahogyan értenek ehhez az ügghöz, úgyhogy ott kell egy harcot folytatnunk.

A roma holokauszt emlékmű ügyében szívesen állok rendelkezésre, de megmondom őszintén, az a baj, hogy akik eddig megkerestek, azok ezt nem gondolták komolyan, csak pénzt akartak rá, lásd a roma holokauszt kutató központnak adtunk súlyos milliókat. Nem tudnak vele elszámolni. Ott is vizsgálatot rendeltem el, és nem adok több pénzt, hiába áll oda tüntetni a házuk elé, mert igenis nem adok rá. Nem az elnök úrról van szó, hanem egy másik társaságról. Az a helyzet, hogy el kell tudni számolni a pénzzel. Ha az emlékműnél is látok egy komoly kezdeményezést, állok rendelkezésre, mert szerintem ez erkölcsi kötelességünk. A Nehru parkban van egy

emlékmű, annak például a helyreállítását én finanszíroztam a saját keretemből, pedig nem mi építettük meg. Mindig ellenünk tüntetnek ott, de hát ilyen is van. Az ellenálló képességet az ilyesmi növeli egyébként. Ismerjük, A tanú című filmben Bástya elvtársat már senki nem akarja se megtámadni, se megölni, úgyhogy ebből is látszik, hogy komolyan vesznek bennünket. De mondom, állok elébe, ha van egy ilyen komoly kezdeményezés, akkor szerintem ez jár.

Ukrán ügyekben valóban nagyon sok pozitívum van a két ország kapcsolataiban is a jelenlegi negatívum mellett és itt a nemzetiségi ügyekben is. Ezt tudni kell megkülönböztetni, és mi ebben - ahogy említettem - állunk rendelkezésre. Úgy fogalmaznék, hogy a nemzetiségek nem túszok a másik országban, hanem annak a nemzetnek az alkotórészei, az állam, a nemzet alkotórészei, ahol élnek, úgyhogy állok rendelkezésre.

Ezt a kétszer szerzett jogot nem értem pontosan, de miután Gulyás Gergő egy nagyon okos fiú, ha ő se érti még (*Derűlség.*), ez engem felment... (*Hartyányi Jaroslava: Egy mondat, csak egy mondat!*)

ELNÖK: Fejezzük be ezt szerintem.

HARTYÁNYI JAROSZLAVA ukrán nemzetiségi szószóló: Ez azt jelenti, hogy az itt élő nem magyar állampolgárok a helyhatósági választásokon részt vettek és szavaztak a helyi ukrán nemzetiségi önkormányzatokra. Egyszer adták, elvették. Mi kiharcoltuk és visszakaptuk. Most a törvény úgy módosult, hogy újra elvették. A következő helyhatósági választáson nem módosul, akik feliratkoztak a választói névjegyzékre...

BALOG ZOLTÁN emberi erőforrások minisztere: Most már értem. Ezt meg fogjuk vizsgálni. Az EU-s állampolgárok szavazhatnak a helyhatósági választásokon, ha van állandó lakcímük, ez így rendben van. Hogy EU-n kívüli állampolgárok - ha tudnánk egy dealt kötni azzal, hogy felülbírálják az ukrán oktatási törvényt (*Derűlség.*), mi támogatjuk az Unióba való belépését Ukrajnának (*Derűlség.*), és akkor már mindenki szavazhat mindenütt, akkor én szívesen megkötném, csak attól tartok, hogy még ha mind a ketten miniszterelnökök lennénk, akkor sem tudnánk ezt megoldani. Ebben türelmet kérek, de ezt megvizsgálom. Most már ebben a ciklusban nem módosítjuk a választási törvényt, de el tudom képzelni, hogy kétharmaddal... (*Hartyányi Jaroslava: 2019-ben.*) Igen, utána arra érdemes odafigyelnie az új parlamentnek.

Lengyel ügyekben örülök, hogy valóban vannak pozitívumaink. Hogy a Felczak Alapnál konkrétan nemzetiségi szervezetek támogatásához jelent-e ez valami pluszt, azt én nem tudom. Abban az ügyben pedig - azt hiszem, nem is kértek -, hogy a lengyel nyelvet tanítsák, nagyon komoly támogatások lesznek, mert azt szeretnénk, ha a lengyelek tanulnának magyarul Lengyelországban és magyarok tanulnának lengyelül, nemcsak lengyelek tanulnának itt lengyelül, hanem magyarok is, mert a nyelvi kapcsolatrendszer mindenképpen segíteni fogja. Ez az egyik kimondott célja a Felczak Alapnak, hogy minél többen tanuljanak lengyelül. Most hiába mondja a Debreceni Egyetem - ezek ilyen fifikások, az ELTE és a Debreceni Egyetem -, hogy nincs pénz a lengyel oktatásra, jelentkező nincs, az a helyzet. Tehát a pénzen nem múlhat a dolog. (*Dr. Csúcs Lászlóné: Gyenge a szervezés.*) Az elképzelhető, hogy az egyetemen belül ezt nem veszik olyan komolyan, de meg sem merem mondani, hogy ma mennyi pénz van az egyetemek számláján. Csak azért lássák, mert nemcsak nemzetiségi ügyek vannak itt, és a tanárképzés miatt ez még akár itt is érvényes lehet.

Amikor átvettük 2010-ben, emlékeznek rá, itt rohangáltak a fiatalok föl-alá, én meg utánuk, aztán ők énutánam, végül megegyeztünk velük. Onnan indultunk, hogy nem voltak hajlandók kezét sem fogni, hanem odaköptek a szőnyegre a minisztériumban, aztán megegyeztünk velük. Akkor mínusz 32 milliárd forint volt az egyetemek adóssága. Tudják, hogy ma mennyi van a számlájukon? 120 milliárd forint plusz, 120 milliárd! Nem azért, mert növekedett a támogatásuk - részben növekedett is a támogatásuk -, hanem azért, mert odaküldtünk egy kancellárt, és nem a rektor úr dönti el, hogy akkor most kinek és hogy, mint. Tehát ha én azt mondom, hogy van az, hogy a görög tanárnak nincs meg a fizetése, azt egy perc alatt el lehet intézni egy ilyen nagy egyetemenél, mint az ELTE, vagy a Debreceni Egyetemenél meg lehet ezt nézni. Tehát van beavatkozási lehetőségünk. Mondom, semmi más nem történt, átláthatóvá tettük a finanszírozást. Bízom benne, hogy ez az önök számára is egy pozitív dolog, és a testvérvárosi kapcsolatoknak is ebben benne kell lennie.

Ritter Imrének a "danke schön, bitte schön"-re... (*Derültség.*) Van egy legendás történet a német újjáépítésről, biztos hallották már. Van erről egy filmfelvétel, amikor Drezdát építik újjá a németek, amit porig bombáztak, és akkor csak annyi hallatszik, hogy bitte, danke, bitte, danke, mert adják egymásnak a téglát, és úgy köszönik meg. Ebben az építésben is a bitte és danke van, örülök, hogy ez így megvalósul, és bízom benne, hogy a német politikában is egyre jobban értékelik, úgy látom. Ebből a szempontból a képviselő úr szerepe nagyon lényeges volt. A német politikában sok értetlenség van a magyar politikával szemben és viszont, mostanában különösen. Az itteni német nemzetiség támogatása és szerepe jelentősen növekedett itt, de lesz egy nagy veszteségünk, Koschik államtitkár úr kiválása a német kormányból. Bízom benne, hogy az utód olyan lesz, hogy tudunk majd vele jól együttműködni.

A ruszin szótár ügyében állok rendelkezésre a továbbiakban is, a nyomtatással kapcsolatban is. A vallási közösség támogatásáról már beszéltem. Azt nem tudtam, hogy Eperjesen van ruszin intézet. Tanárképzés is? (*Giricz Vera: Igen, van, tanárképzés is.*) Komoly dolog. Örülök annak, ha így működik.

A horvát színháznál akkor már megértettem, hogy mi a probléma. Nem mondom, hogy kikre bízta, mert nem illendő, de van nekünk egy államtitkárunk, aki pécsi országgyűlési képviselő, ráadásul a kultúráért felelős (*Derültség.*), úgyhogy majd odanézzünk erre a dologra, mert ez most már becsületbeli ügy, a színház ügye. Ezt meg kell csinálni. Az iskolai helyhiányról is beszéljünk. Nézzük meg, hogy milyen bővítés, hogyan alakulhat. Ezt köszönöm szépen.

A lengyel ügyekkel kapcsolatban fontosnak tartom, hogy van egy nagyon komoly emberi jogi díja a Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Közalapítványának - Terror Háza -, ez egy komoly, több millió forintos díj, ezt Dziwis bíboros úr fogja idén kapni. Én mondom a laudációt december 5-én. A II. János Pál ereklyéről és egyéb dolgokról ott megegyezés lesz, vagy legalábbis fogunk beszélni erről az együttműködésről is.

Elnök úr, köszönöm szépen. Ide pihenni jövök (*Derültség.*), de ezt nehogy kritikának vegyék, mert úgy gondolom, az ügyeinket így is meg lehet beszélni, nemcsak abban a stílusban, ahogy néha a bizottsági meghallgatások vannak. Én is hadd köszönjem meg itt a munkatársaimnak a támogatást. Van, akinek van összehasonlítási alapja, ugye, Mihály, az előző ciklusokról. Én még azt sem mondanám, hogy a korábbi kormányokban nem volt meg az érzékenység, és mondjuk ez talán egy jó pont nálunk, hogy aki tényleg jó szakember és komolyan gondolja, azt megtartottuk, sőt előléptettük ezeken a főosztályokon és a helyettes államtitkárságokon. Az lenne a cél, hogy kormányváltástól függetlenül legyen egy olyan szakértői csapat, aki nemcsak érti a nemzetiségi támogatásokat. A közétkeztetéssel ezért van probléma, mert egy települési önkormányzat nem tudja

elhelyezni a saját rendszerében, hogy most akkor hogy is van az, hogy ők is étkeztetnek, de a települési önkormányzat is étkeztet és a nemzetiségi is, és akkor hogy vannak itt a támogatások. Kell egy értő szakembergárda, és úgy gondolom, az kialakult a minisztériumon belül. Ennek a megőrzését mi is fontosnak tartjuk és örülünk, hogy az együttműködés jó velük, úgyhogy legyen továbbra is így. Köszönöm szépen, elnök úr.

ELNÖK: Köszönjük szépen a tájékoztatást. Azt hiszem, valamennyiünk számára megnyugtató volt, hogy miniszter úr mennyire tájékozott a nemzetiségi kérdésekben. Én nagyra értékelem azt a határozott kijelentést, hogy a kormány támogatja az önálló indítványainkat, törvénymódosító indítványainkat.

Még nem búcsúzom azzal, hogy kellemes ünnepeket kívánjak (*Balog Zoltán: Messze vagyunk még attól!*), hiszen még dolgozunk, sok munka áll előttünk. Ha sikerül valóban a parlament elé juttatni a két törvénymódosító javaslatunkat, akkor még ránk is nagy munka vár. Továbbra is számítunk a támogatásukra.

Köszönöm szépen miniszter úrnak, államtitkár uraknak, helyettes államtitkár uraknak és munkatársaiknak, hogy elfáradtak hozzánk, tájékoztattak bennünket, és a további eredményes együttműködés reményében búcsúzom. További jó munkát kívánunk! (*Balog Zoltán: Köszönjük szépen.*) A második napirendi pont tárgyalását lezárom.

Öt perc szünetet rendelék el, hogy elbúcsúzhassunk, aztán folytatjuk az ülést.

(Szünet: 16.22 - 16.26)

Egyebek

ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Folytatjuk ülésünket a harmadik napirendi ponttal. Konstatálom, hogy 8 fő bizottsági tag van jelen, és 9 szavazatunk van. Varga Szimeon szószólótársunk mint helyettesítő is jelen van. A harmadik napirendi pontunk az egyebek. Van-e valakinek hozzászólóvalója? (*Jelzésre:*) Hartyányi Jaroslava jelentkezett. Tessék!

HARTYÁNYI JAROSZLAVA ukrán nemzetiségi szószóló: Az egyebek a mai napból adódik. Azt kérem elnök úrtól, hogy mutassa meg nekem az ülés rendjét, hogy minek alapján korlátozza maga az időhatárt, ugyanis én úgy tudom, hogy nincs időhatár. Ha nincs, akkor szabjuk meg. Valaki 10 percet, a másik 9 percet beszél, de én úgy látom, hogy a négy év során valahogy engem állít le. Ezt már kicsit soknak tartom. Nem azért, én értem a vicceket, tudok visszavágni is, ha kell. Ha nem lett volna itt a miniszter úr, én megkérdeztem volna, mert ahogy számoltam, lehet, hogy én 10 percet beszéltem, a másik 8 percet beszélt. Mitől olyan súlyos ez a 2 perc? Ahelyett, hogy azt mondaná, gyerekek, ma hallgatjuk meg a miniszter urat, ma mindenki 5 percet beszél, én mérem az időt, és akkor az ember tudja tartani magát ehhez az időhöz. (*Az elnök csenget.*)

Azt kérem tehát - mert ön elnök, és nem az óvodában szabályozza, utasítja rendre a gyerekeket -, hogy vagy állapodjunk meg és ahhoz a szabályzathoz tartani fogom magam, hogy 5 percet vagy 8 percet beszélünk, és akkor valaki figyel, vagy ezután nem tudom, hogy lehet fél perccel vagy 1 perccel többet hozzászólni. Ráadásul nem is arról van szó, hogy hozzászóltál, hanem ahogy reagálsz! Én ezt már unom! Négy éve ezt csinálod! Köszönöm.

ELNÖK: Rövid válaszként csak annyit, hogy volt egy megállapodásunk, hiszen mindenki egyetértett azzal, hogy egy körben, röviden tesszük fel a kérdéseinket. Nyilván ez nem mindenkinek sikerül, viszont Hartyányi Jaroszlavát figyelmeztetni szeretném egyrészt, hogy olvassa el a házszabályi rendelkezéseket, most már négy év után talán eljuthat oda, és ne kifogásolja az ülésvezetést, mert ehhez nincs joga. Ennyit erről.

Ki kíván még szólni? *(Hartyányi Jaroszlava: Dehogyan nincs jogom!)* Azt mondtam, hogy ehhez nincs joga. Tanulmányozza át a házszabályi rendelkezéseket és a megfelelő jogszabályokat, ideje lenne!

Az ülés berekesztése

Van-e még valakinek kérdése? *(Nincs jelentkező.)* Az ülést bezárom. Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 16 óra 31 perc)

Fuzik János
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Vicai Erika